

เสื่อผืนสกปรก

ความเชื่อมโยงระหว่าง
บริษัทและมลพิษทางน้ำ
ในประเทศจีนที่ไม่เคยเปิดเผย

รายงานฉบับย่อ

GREENPEACE

ภาพ:
น้ำเสียถูกปล่อยจากท่อน้ำทิ้ง
โรงงานยาเกอ เขตซินชู่, หมิงโบ
ยาเกอ เป็นบริษัทผลิตเครื่องนุ่งห่มจากจีน

รายงานฉบับย่อ

ต้องการข้อมูลเพิ่มเติม ติดต่อ:

enquiries@greenpeace.org

กิตติกรรมประกาศ:

เราขอขอบคุณบุคคลเหล่านี้รวมทั้งผู้ที่ไม่ได้กล่าวถึงซึ่งมีส่วนร่วมสร้างสรรค์และให้การสนับสนุนรายงานฉบับนี้:

Jamie Choi, Madeleine Cobbing, Tommy Crawford, Steve Erwood, Marietta Harjono, Martin Hojsik, Zhang Kai, Li Yifang, Tony Sadownichick, Melissa Shinn, Daniel Simons, Ilze Smit, Ma Tianjie, Diana Guio Torres, Vivien Yau, Yue Yihua, Zheng Yu, Lai Yun, Lei Yuting

Designed by:

Atomo Design

Cover photograph:

Pipe on the north side of the Youngor factory has finished dumping wastewater. The black polluted discharge is clearly visible.

© Greenpeace / Qiu Bo

JN 372

Published by

Greenpeace International

Ottho Heldringstraat 5
1066 AZ Amsterdam
The Netherlands

greenpeace.org

สาส์นถึงผู้อ่าน

ในรายงานฉบับนี้ เราได้กล่าวถึงคำสองคำคือ “กลุ่มประเทศซีกโลกเหนือ” (Global North) และ “กลุ่มประเทศซีกโลกใต้” (Global South) เพื่อใช้เรียกกลุ่มประเทศต่างๆ สองกลุ่มที่แตกต่างกัน คือ

“กลุ่มประเทศซีกโลกใต้” ใช้เรียกประเทศกำลังพัฒนาและประเทศเกิดใหม่ รวมทั้งประเทศซึ่งกำลังเกิดการปฏิรูปหรือการเปลี่ยนแปลงด้านอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็ว อย่างเช่น ประเทศรัสเซีย ประเทศสวีเดนที่อยู่ในกลุ่มนี้มักตั้งอยู่แถบอเมริกากลาง อเมริกาใต้ เอเชียและแอฟริกา “กลุ่มประเทศซีกโลกเหนือ” ใช้สำหรับเรียกกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว ประเทศเหล่านี้จัดว่ามีการพัฒนาทางด้านบุคคลสูงตามดัชนีการพัฒนาด้านบุคคลขององค์การสหประชาชาติ* เป็นประเทศส่วนใหญ่ในทวีปอเมริกาเหนือและทวีปยุโรป และประเทศต่างๆ ในกลุ่มนี้มักตั้งอยู่ทางซีกโลกเหนือ

* United Nations Development Programme (UNDP). (2005). Human Development Report 2005. International cooperation at a crossroads. Aid, trade and security in an unequal world. Available at: http://hdr.undp.org/en/media/HDR05_complete.pdf

ปัญหาและการแก้ไขไม่ได้เป็นแค่ “เรื่อง” ของคนในท้องถิ่น ใดๆ แต่เป็น “เรื่อง” ของคนทั้งโลก

ภาพ:
ตรงข้ามกับท่อน้ำทิ้งเป็นโครงการที่อยู่อาศัย
ราคาแพงแม้ฟังก์ชันมีลักษณะชุมชนและมีสีดำ
หรือแดงขึ้นอยู่กับน้ำที่ถูกลบ

กว่า 15,000 คนจาก 15 ประเทศ
ทั่วโลกเห็นตรงกันว่าปัญหาการ
ขาดแคลนน้ำและปัญหามลพิษ
ทางน้ำเป็นปัญหาทางสิ่งแวดล้อม
ที่สำคัญสองอันดับแรกของโลก

รายงานฉบับย่อ

สื่อมวลชนปก ความลับของสารพิษภายใต้ชื่อสื่อมวลชนระดับโลก

ภัยคุกคามจากสารพิษที่ไม่เคยถูกเปิดเผย

จากการสืบค้นห่วงโซ่อุปทานและวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำ

รายงาน “สื่อมวลชนปก” ได้ระบุถึงปัญหามลภาวะทางน้ำ

จากสารพิษซึ่งเกิดจากการปล่อยสารเคมีอันตรายจากโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอในประเทศจีน ซึ่งสามารถส่งผลกระทบต่อเร็วและร้ายแรงต่อทั้งต่อระบบนิเวศและสุขภาพของมนุษย์ ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่สำคัญที่ต้องมีการปฏิบัติการอย่างโปร่งใสและทันท่วงทีเพื่อกำจัดการใช้และการปลดปล่อยสารเคมีอันตรายเหล่านี้ให้หมดไป

บริษัทยี่ห้อเสื้อผ้าชั้นนำหลากหลายล้วนมีการจัดจ้างการผลิตจากโรงงานในประเทศจีน แม้บริษัทสินค้าบางยี่ห้อจะมีนโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมและตระหนักถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตลอดห่วงโซ่อุปทานการผลิต แต่ก็ไม่มีบริษัทสินค้ายี่ห้อใดที่มียุทธศาสตร์ในการจัดการกับปัญหามลพิษทางน้ำที่ปนเปื้อนด้วยสารเคมีอันตราย หรืออย่างดีที่สุดก็แค่ให้โรงงานผู้ผลิตทำตามข้อบังคับกฎหมายขั้นต่ำที่ไม่ครอบคลุมถึงสารเคมีอันตรายที่สะสมและคงทนในสิ่งแวดล้อม เป็นที่ชัดเจนว่ายังไม่มีบริษัทยี่ห้อเสื้อผ้าใดแสดงความพยายามที่จะกำจัดการใช้และการปลดปล่อยสารเคมีอันตรายเหล่านี้ในกระบวนการผลิต

สิ่งสำคัญที่พบจากการตรวจวิเคราะห์

- รายงานฉบับนี้เน้นรายงานผลการตรวจสอบน้ำเสียที่ปล่อยจากโรงงานสองแห่งในประเทศจีน ได้แก่ โรงงานยาเกอเท็กซ์ไทล์คอมเพล็กซ์ (Youngor Textile Complex) ซึ่งตั้งอยู่บริเวณสามเหลี่ยมปากแม่น้ำแยงซี และแห่งที่สองคือ โรงงานเวลล์ไดยงอินดิวสทรีลิมิเต็ด (Well Dyeing Factory Limited) ตั้งอยู่บนแม่น้ำสายย่อยสามเหลี่ยมปากแม่น้ำจูเจียง (Pearl River Delta) และจากการสืบค้นห่วงโซ่อุปทานที่แสดงหลักฐานเชื่อมโยงระหว่างโรงงานผลิตและบริษัทสินค้าซึ่งเป็นผู้จ้าง ผลจากการวิเคราะห์วิจัยได้ชี้ถึงปัญหาใหญ่ที่สำคัญ

- จากการตรวจวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์พบว่าโรงงานทั้งสองแห่งได้ปล่อยสารเคมีอันตรายหลากหลายชนิดลงสู่สามเหลี่ยมปากแม่น้ำแยงซีและสามเหลี่ยมปากแม่น้ำจูเจียง ซึ่งมีการตรวจพบปริมาณของสารเคมีที่อันตราย ตกค้างในสิ่งแวดล้อมและมีคุณสมบัติในการรบกวนการทำงานของระบบฮอร์โมนในร่างกายอย่างมีนัยสำคัญ ในตัวอย่างน้ำที่จากโรงงานทั้งสองแห่งพบว่ามีสารอัลคิลฟีนอล (Alkylphenol) รวมทั้งโนนิลฟีนอล (Nonylphenol) และนอกจากนี้ น้ำที่จากโรงงานยาเกอเท็กซ์ไทล์คอมเพล็กซ์ยังพบสารกลุ่มเพอร์ฟลูออริเนตหรือพีเอฟซี (Perfluorinated chemical; PFCs) โดยเฉพาะกรดเพอร์ฟลูออโรออกตาโนอิก (Perfluorooctanoic acid; PFOA) และเพอร์ฟลูออโรออกเทนซัลโฟเนต (Perfluorooctane sulfonate; PFOS) ในตัวอย่างน้ำที่ ถึงแม้ว่าโรงงานของบริษัทยาเกอจะมีระบบบำบัดน้ำเสียที่ทันสมัยแล้วก็ตาม ทั้งนี้สารอัลคิลฟีนอลและกลุ่มพีเอฟซีที่พบในตัวอย่างสามารถก่อให้เกิดปัญหาที่รุนแรงต่อสิ่งมีชีวิต เป็นสารเคมีอันตรายร้ายแรงในการรบกวนการทำงานของระบบฮอร์โมนในร่างกายได้แม้ในระดับความเข้มข้นที่ต่ำ สารหลายชนิดในกลุ่มนี้ถูกกำหนดให้อยู่ภายใต้ข้อบังคับของกฎหมายคุ้มครองสิ่งแวดล้อมของสหภาพยุโรป หรือสนธิสัญญาระหว่างประเทศ
- จากการตรวจสอบยังเผยว่า บริษัทที่เป็นเจ้าของของโรงงานดังกล่าวยังมีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับสินค้ายี่ห้อดังหลายยี่ห้อ ได้แก่ อเบอร์ครอมบี้ แอนด์ ฟิทช์ (Abercrombie & Fitch) อาดิคาส (Adidas) บาวเออร์ ฮอกกี (Bauer hockey) คาลวิน ไคลน์ (Calvin Klein) คอนเวอร์ส (Converse) คอร์ทีฟีล (Cortefiel) แอช แอนด์ เอ็ม (H&M) ลาคอสต์ (Lacoste) หลี่หนิง (Li Ning) มีเทอร์ซ/บอนวู (Metersbonwe) ไนกี้ (Nike) ฟิลิปส์ แวน ฮุสเซิน (Phillips Van Heusen Corporation; PVH Corp) พูมา (Puma) และยาเกอ (Youngor) นอกจากนี้ยังพบความสัมพันธ์ระหว่างโรงงานทั้งสองแห่งนี้กับบริษัทสินค้าอีกหลายยี่ห้อทั้งระดับชาติและระดับโลกอีกด้วย กรีนพีซได้ติดต่อสอบถามไปยังบริษัทต่างๆ เกี่ยวกับความสัมพันธ์กับโรงงานยาเกอเท็กซ์ไทล์คอมเพล็กซ์ และบริษัทยี่ห้อบาวเออร์-ฮอกกี คอนเวอร์ส คอร์ทีฟีล ไนกี้ และพูมา ปฏิเสธว่าเกี่ยวข้องกับ การฟอกย้อมในโรงงานดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม ไม่มีบริษัทสินค้ายี่ห้อใดที่มีนโยบายการจัดการสารเคมีที่ได้เปิดเผย ควบคุม และกำจัดการใช้และปลดปล่อยสารเคมีอันตราย

ตลอดห่วงโซ่อุปทานการผลิต การเป็นเจ้าของยี่ห้อสินค้าและเป็นผู้
จ้างย่อมมีบทบาทที่สำคัญในการปกป้องสิ่งแวดล้อม โดยสามารถ
ประสานกำหนดนโยบายแก่โรงงานผู้ผลิตในการยุติการใช้สารเคมี
อันตรายในกระบวนการผลิต บริษัทสินค้าที่เกี่ยวข้องจะต้องแสดง
ความรับผิดชอบต่อการใช้และการปล่อยสารเคมีที่ตกค้างใน
สิ่งแวดล้อมและกระบวนการทำงานของฮอโมนสูงแหล่งน้ำซึ่ง
ประชาชนใช้เพื่อการดำรงชีวิต เป้าหมายของบริษัทในการลดการ
ปล่อยสารเคมีอันตรายลงสู่แม่น้ำจนเหลือศูนย์ (การปล่อย
มลพิษเป็นศูนย์- zero discharge) รวมทั้งแผนการดำเนินงานเป็น
สิ่งจำเป็นและเร่งด่วนเพื่อป้องกันการสะสมของสารเคมีอันตราย
เหล่านี้ในแหล่งน้ำในอนาคต ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการสะสมในสิ่งมี
ชีวิตอื่นๆ รวมทั้งมนุษย์ด้วย

ปัญหาเรื้อรัง

กลุ่มประเทศซีกโลกเหนือหลายประเทศได้ตระหนักถึงอันตรายที่
เกิดจากการใช้และปล่อยสารเคมีอันตรายที่ตกค้างในสิ่งแวดล้อม
จึงได้ออกนโยบายและมีการปฏิบัติการเพื่อลดปริมาณการใช้และ
ปล่อยสารเคมีอันตรายบางชนิด และพยายามดำเนินการกำจัดสาร
อันตรายร้ายแรงบางชนิด อย่างไรก็ตามการบูรณะสิ่งแวดล้อมมีค่า
ใช้จ่ายสูงมากและแทบจะไม่มีทางกำจัดสารเคมีเหล่านี้ที่มีการปน
เปื้อนแล้วให้หมดสิ้นไปได้ แต่เมื่อเทียบกับกลุ่มประเทศซีกโลกใต้พบ
ว่าการดำเนินการในการลดการใช้และการปล่อยสารเคมีอันตราย
เหล่านี้มีน้อยกว่า ทำให้บริษัทระดับโลกหลายๆ บริษัทเข้ามาตักตวง
ผลประโยชน์โดยการเข้ามาตั้งฐานการผลิตหรือซื้อสินค้าที่ผลิตจาก
ประเทศที่มีต้นทุนและกฎข้อบังคับเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมต่ำดังเช่น
หลายประเทศในกลุ่มประเทศซีกโลกใต้

เราจะต้องตระหนักต่อปัญหาสารเคมีมากมายที่ถูกปล่อยจากโรงงาน
อุตสาหกรรม ที่สามารถตกค้างในสิ่งแวดล้อม เช่น โลหะหนักและสาร
เคมีอินทรีย์อันตรายบางชนิดอย่างมาก เนื่องจากสารเคมีอันตราย
เหล่านี้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อทั้งสุขภาพของมนุษย์และ
สิ่งแวดล้อม ซึ่งไม่เพียงแค่สารเคมีเหล่านี้จะตกค้างในสิ่งแวดล้อม
เท่านั้น (ซึ่งหมายถึงสารเหล่านี้ไม่สามารถย่อยสลายได้ในธรรมชาติ)
แต่ยังสามารถสะสมตกค้างในสิ่งมีชีวิตและส่งต่อไปยังสิ่งมีชีวิตอื่นๆ
ตามห่วงโซ่อาหาร ก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศของสิ่งมีชีวิต
ที่ได้รับสัมผัส และบางชนิดมีคุณสมบัติรบกวนการทำงานของระบบ
ฮอโมนของมนุษย์และสัตว์แม้มีปริมาณต่ำ ในขณะที่อีกหลายชนิด
เป็นสารก่อมะเร็งหรือเป็นพิษต่อระบบสืบพันธุ์

ผลกระทบจากสารเคมีซึ่งตกค้างและสามารถสะสมในสิ่งมีชีวิตไม่
เพียงจำกัดอยู่ในพื้นที่ที่มีการปนเปื้อน แต่ยังสามารถส่งผลกระทบต่อ
ไปได้ทั่วโลก สารหลายชนิดสามารถถูกขนานไปไกลจากจุดที่มีการ
ปล่อย เช่นอาจไปถึงขั้วโลกเหนือซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีการสะสมของสาร

เหล่านี้โดยกระแสน้ำจากมหาสมุทร ผ่น และการส่งต่อตามห่วงโซ่อาหาร
ดังนั้นปัญหาและการแก้ปัญหาเรื่องนี้ไม่เพียงแค่จำกัดอยู่ในพื้นที่ที่มีการ
ปล่อย แต่เป็นปัญหาใหญ่ระดับโลกอย่างแท้จริง

มลพิษทางน้ำ: เมดอินไชน่า

ประเทศจีนเป็นหนึ่งในประเทศที่มีปัญหามลพิษทางน้ำร้ายแรงที่สุดในโลก
แม้ว่า ทะเลสาบ และอ่างเก็บน้ำกว่า 70% ได้รับผลกระทบจากมลพิษ
ชนิดต่างๆ ประมาณ 20% ของมลพิษที่เป็นสารอินทรีย์มาจากโรงงาน
อุตสาหกรรม อย่างไรก็ตามข้อมูลเกี่ยวกับการกระจายตัวของสารเคมี
อันตรายที่ตกค้างในสิ่งแวดล้อมมีอย่างจำกัด ซึ่งส่วนใหญ่ไม่ได้รับการ
ตรวจสอบและประชาชนไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้

ในปี พ.ศ. 2552 กรีนพีซได้เคยตรวจสอบโรงงาน 5 แห่งที่มีการปล่อยของ
เสียลงสู่สามเหลี่ยมปากแม่น้ำจูเจียงพบว่ามีการปล่อยสารเคมีอันตราย
ในน้ำทิ้ง และยังพบสัญญาณบ่งชี้ว่ามีสารเคมีตกค้างสะสมอยู่ในแม่น้ำหลาย
สายในประเทศจีน เช่น มีการตรวจพบสารที่รบกวนฮอโมนกลุ่มอัลคิลฟี
นอลและพีเอซีในปลาหลายชนิดตลอดความยาวของแม่น้ำแยงซี²

เป็นที่เห็นได้ชัดว่าวิธีการควบคุมมลพิษในปัจจุบันซึ่งใช้การบำบัดน้ำเสีย
ของโรงงานให้ได้คุณภาพตามที่มาตรฐานกำหนดก่อนปล่อยออกจาก
โรงงานนั้นไม่สามารถควบคุมไม่ให้มีสารเคมีเหล่านี้ปนเปื้อนออกมากับ
การปล่อยน้ำทิ้งได้ ซึ่งหมายความว่าสารเหล่านี้อาจจะผ่านขั้นตอนการ
บำบัดน้ำเสียโดยไม่สามารถบำบัดออกได้ หรืออาจจะมีการเปลี่ยนไปเป็น
สารเคมีที่มีอันตรายยิ่งขึ้น หรือสะสมในตะกอนของบ่อบำบัด

อุตสาหกรรมสิ่งทอ-ฟอกย้อม และความเชื่อมโยงต่อมลพิษ

อุตสาหกรรมสิ่งทอ-ฟอกย้อมสมัยใหม่มีประวัติที่ยาวนานในการย้าย
ถิ่นฐานการผลิตจากภูมิภาคหรือประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่ง โดย
มักมีแรงผลักดันที่สำคัญที่สุดคือ ความต้องการลดราคาต้นทุน

อุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นส่วนสำคัญของเศรษฐกิจจีน ดังที่เห็นได้จากมูลค่า
การค้าขายสิ่งทอคิดเป็นประมาณ 7.6%³ ของมูลค่าการค้าขายทั้งหมด
จึงเป็นภาคอุตสาหกรรมใหญ่ประเภทหนึ่งที่มีการใช้สารเคมีอันตราย
และเป็นต้นเหตุที่ทำให้เกิดมลพิษทางน้ำที่สำคัญเนื่องจากสารเคมีหลาย
ชนิดสามารถตกค้างในสิ่งแวดล้อม การผลิตสิ่งทอมีหลายขั้นตอน ได้แก่
การย้อม การซัก การพิมพ์ลาย และขั้นตอนการเก็บรายละเอียดสุดท้าย
ขั้นตอนเหล่านี้นำไปสู่การปล่อยน้ำทิ้งที่ปนเปื้อนสารพิษจำนวนมากออก
จากโรงงาน

ถึงแม้ว่ามลพิษปริมาณมากจากอุตสาหกรรมฟอกย้อมและสิ่งทอจะเป็น
ปัญหามายาวนาน แต่การใช้สารเคมีที่อันตรายและตกค้างในสิ่ง
แวดล้อมในระยะหลังมานี้ก่อให้เกิดภัยคุกคามที่รุนแรงต่อระบบนิเวศและ
ต่อสุขภาพของมนุษย์ แต่มักไม่ได้รับความสนใจและให้ความสำคัญใน
การแก้ไขป้องกัน

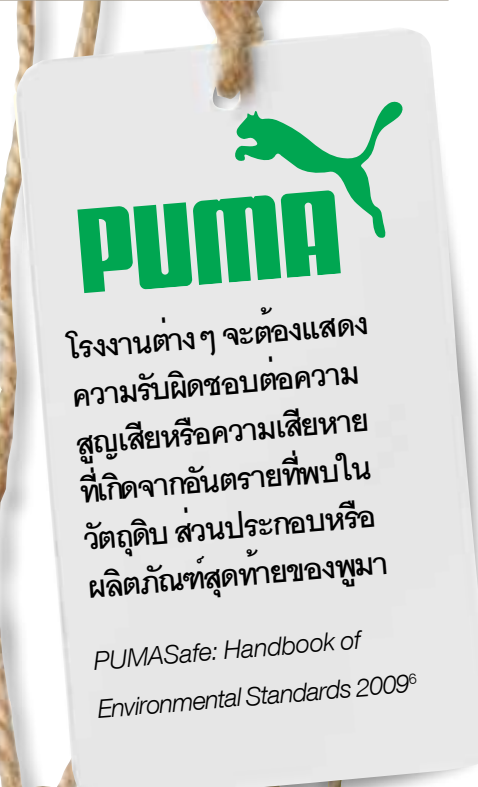

ความเชื่อมโยงระหว่างบริษัทและมลพิษ ทางน้ำในประเทศจีนที่ไม่เคยเปิดเผย

สายการผลิตของอุตสาหกรรมสิ่งทอทั่วโลกนั้นมีความซับซ้อนและมีผู้ที่เกี่ยวข้องมากมาย บริษัทเจ้าของสินค้าข้ามชาติหลายยี่ห้ออาจมีสัญญาร่วมกับผู้ผลิตสินค้าโดยตรงหรือโดยอ้อมผ่านตัวแทนหรือผู้นำเข้าสินค้า โดยปกติแล้วบริษัทเจ้าของยี่ห้อสินค้าจะเป็นผู้ที่กระตือรือร้นในการพัฒนาขั้นตอนการดำเนินงานในการผลิตผลิตภัณฑ์รวมทั้งการออกแบบและศึกษาวิจัย ดังนั้นจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทมากที่สุดในการเปลี่ยนแปลงการผลิตเสื้อผ้าและสิ่งทอผ่านการเลือกตัวแทนผู้ผลิต การออกแบบผลิตภัณฑ์ และมีอำนาจในการควบคุมการใช้สารเคมีในระหว่างขั้นตอนการผลิตจนได้ออกมาเป็นผลิตภัณฑ์สุดท้าย

การตรวจสอบครั้งนี้ได้รายงานความสัมพันธ์ระหว่างยี่ห้อสินค้าต่างๆ ทั้งภายในประเทศจีนและยี่ห้อระดับโลก ซึ่งมีแนวทางต่อความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและแนวทางของบรรษัทภิบาล (Corporate Social Responsibility: CSR) ที่หลากหลาย สินค้าบางยี่ห้อ เช่น ยี่ห้อลีหนึ่ง บาวเออร์ สอกโก้ เบอร์ครอมบี้ แอนด์ พิช และยาเกอแทบจะไม่มีการปฏิบัติตามหลักบรรษัทภิบาล บริษัทเหล่านี้ไม่มีนโยบายเกี่ยวกับการบริหารจัดการสารเคมี และไม่ได้เปิดเผยถึงรายการสารเคมีที่ถูกห้ามหรือถูกจำกัดการใช้ในผลิตภัณฑ์หรือระหว่างกระบวนการผลิต ในทางตรงกันข้าม ยี่ห้อกีฬาในกี้อาดิดาส หรือพูมา ยี่ห้อแฟชั่นเช่น แอช แอนด์เอม และยี่ห้อเสื้อผ้าฟลิปส์ แวน ฮูสเซน ได้มีการแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารสารเคมีอันตรายในผลิตภัณฑ์⁴ (ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในภาคผนวก 1)

ในรายงานฉบับนี้ได้มีการตรวจสอบนโยบายและแนวทางปฏิบัติของยี่ห้อในกี้อาดิดาส และพูมา เนื่องจากสามยี่ห้อนี้เป็นที่รู้จักจากภายนอก เช่นจากดัชนีความมั่นคงดาวโจนส์ (Dow Jones Sustainability Index⁵) ว่าเป็นผู้นำในประเด็นความยั่งยืน ดังนั้นจึงมีการให้ความสนใจตรวจสอบนโยบายและแนวทางปฏิบัติของสามยี่ห้อเกี่ยวกับการปล่อยสารอันตรายลงสู่แหล่งน้ำตลอดสายการผลิตเป็นพิเศษ ทั้งสามยี่ห้อต่างมีรายละเอียดรายการสารที่จะต้องไม่เกินปริมาณที่กำหนดในผลิตภัณฑ์สุดท้าย อย่างไรก็ตามไม่มีหลักฐานใดแสดงว่าสินค้ายี่ห้อเหล่านี้ได้มีการตรวจวัด ควบคุมการปล่อยสารเคมีอันตรายจากโรงงานตามสายผลิตว่ามีสารปล่อยเหล่านี้สูงสู่น้ำเกินกว่าปริมาณที่กฎหมายกำหนดหรือไม่

H&M Conscious Actions Sustainability Report 2010⁹

PVH

เราได้ตระหนักว่าสายการผลิตของเราส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ในขณะที่เราไม่มีการควบคุมผู้ผลิต ผู้ขาย และผู้จัดหาบริการโดยตรง แต่เราได้สรรหาผู้ผลิตและผู้ขายที่ตระหนักในสิ่งแวดล้อมตามความต้องการของเรา ทั้งด้านการบำบัดน้ำเสีย การใช้สารเคมีอันตราย คุณภาพ ของอากาศและการรีไซเคิล

Phillips-Van Heusen,
Environmental Statement¹⁰

ความรับผิดชอบในการทำความสะอาดพื้นที่สิ่งแวดล้อม

ประเทศจีนยังไม่มีการพัฒนาการเฝ้าติดตามและกลไกการบังคับใช้กฎหมายให้มีความแข็งแกร่งเพียงพอต่อการใช้สารเคมีอันตรายและการปล่อยลงสู่แหล่งน้ำ บริษัทสินค้ายี่ห้อต่างๆ ที่มีฐานการผลิตในประเทศจีนจะต้องออกมาเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง โดยเริ่มจากการออกมารับผิดชอบต่อปัญหาการปล่อยสารเคมีอันตราย และจัดให้บริษัทตามสายการผลิตมีการใช้ “การบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม” ซึ่งเป็นกลยุทธ์หนึ่งของบริษัทบริหารอย่างจริงจัง

การเปลี่ยนแปลงในการจัดการการปล่อยสารเคมีอันตรายมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ดังที่ได้แสดงไว้ในรายงานนี้ แม้โรงงานจะมีระบบการบำบัดน้ำเสียที่ทันสมัยเช่นที่โรงงานยาเกอเท็กซ์ไต้หวันคอมเพล็กซ์ แต่คงยังมีสารเคมีอันตรายและตกค้างในสิ่งแวดล้อมปรากฏอยู่ในน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้ว ดังนั้นจึงต้องมีการปรับกลยุทธ์ใหม่ในการหยุดการปล่อยสารเคมีเหล่านี้ทิ้งสู่แหล่งน้ำโดยการยกเลิกการใช้สารเคมีอันตรายเหล่านี้ทั้งหมดตั้งแต่ต้นทาง

กฎข้อบังคับและการบังคับใช้ที่เข้มงวดนั้นหมายถึงการที่กลุ่มประเทศทางซีกโลกเหนือหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมี เช่น สารอัลคิลฟีนอล และสารกลุ่มพีเอฟเอซีในอุตสาหกรรมสิ่งทอและฟอกย้อม หรือในบางกรณีได้ยุติการใช้สารเคมีอันตราย เช่น อัลคิลฟีนอล และเปลี่ยนเป็นสารอื่นที่ปลอดภัยกว่า ซึ่งประหยัดค่าใช้จ่ายและสามารถนำมาเป็นจุดขายทางธุรกิจได้ การนำวัตถุดิบอื่นมาทดแทนการใช้สารเคมีอันตรายมักจะใช้ได้ผลและจัดการปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมได้อย่างสมบูรณ์

อย่างไรก็ตามในอีกหลายประเทศ เช่น ประเทศจีน ยังมีการใช้สารเคมีอันตรายที่มีความเสี่ยงต่อสุขภาพมนุษย์และสัตว์ในระดับภูมิภาคและระดับโลกอยู่แม้จะสามารถทดแทนด้วยสารที่มีความปลอดภัยมากกว่าได้ก็ตาม ทั้งนี้ ปริมาณการผลิตสารเคมีอันตราย เช่น สารกลุ่มพีเอฟเอซี (PFOs) และนิลฟีนอล ของทั่วโลกกำลังลดลง แต่ในประเทศจีนเองกลับกำลังเพิ่มขึ้น

ดังนั้นการที่เจ้าของยี่ห้อสินค้ากระตุ้นให้เลิกใช้สารเคมีอันตรายตลอดสายการผลิตได้อย่างรวดเร็วนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่ง เริ่มจากสารที่พบว่าเป็นปัญหา มากและมีการควบคุมการใช้ในพื้นที่อื่นๆ (ดูรายละเอียดเพิ่มเติมที่หมวดที่ 4 สำหรับกลุ่มสารเคมีสำคัญ 11 กลุ่มที่ต้องยุติการใช้ในอุตสาหกรรมสิ่งทอ) และเพื่อให้มีแรงผลักดันอย่างมีนัยสำคัญ บริษัทสินค้ายี่ห้อใหญ่ๆ ควรจะต้องมีจุดยืนในการเป็นผู้นำยุติการใช้สารเหล่านี้ในอุตสาหกรรมสิ่งทอ โดยการกำหนดเส้นตายของแผนการจัดและแผนพัฒนาทดแทน ซึ่งสิ่งนี้เกี่ยวข้องกับการอุทิศทรัพยากรที่เหมาะสมและสามารถพัฒนาทำให้เป็นทางเลือก เพื่อการรับประกันว่าทรัพยากรทดแทนนี้จะสามารถเข้าถึงและอำนวยความสะดวกในแง่ของเศรษฐกิจได้

แม้ความเป็นผู้นำและการปฏิบัติจริงจากบริษัทยี่ห้อที่สรรหานวัตกรรมใหม่ที่ดีกว่าจะเป็นที่ต้องการอย่างเร่งด่วน การผลักดันเปลี่ยนไปสู่อุตสาหกรรมที่ปลอดสารพิษในอนาคตยังเป็นสิ่งที่ต้องทำ ดังนั้นรัฐบาลจึงจะต้องมีการผลักดันนโยบายการบริหารจัดการสารเคมีอย่างรัดกุมเพื่อส่ง

เสริมให้มีการเปลี่ยนจากสารเคมีอันตรายไปสู่สารเคมีที่ปลอดภัยที่สุด

การต่อสู้เพื่อนาคตที่ดีขึ้น

ทุกประเทศทั่วโลกต้องมีการร่วมมือกันด้านมลภาวะจากสารพิษ ทั้งนี้หลายประเทศที่เป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมยังคงมีการใช้สารเคมีอันตรายและตกค้างในสิ่งแวดล้อม หรือที่มีคุณสมบัติบดบังการทำงานของฮอร์โมน และปลดปล่อยปนเปื้อนสู่น้ำ ซึ่งเป็นภัยคุกคามต่อชีวิตและอนาคตของเราและลูกหลานอย่างร้ายแรง เจ้าของยี่ห้อสินค้าและรัฐบาลที่มีบทบาทสำคัญและเป็นส่วนหนึ่งของระบบที่ผิดพลาดนี้ควรออกมาแสดงความรับผิดชอบและเริ่มต้นดำเนินการในทันที

บทบาทของบริษัทเจ้าของยี่ห้อสินค้า

ในท้ายที่สุด กรีนพีซเรียกร้องให้บริษัทสินค้ายี่ห้อต่างๆ และผู้ผลิตที่ได้กล่าวไว้ในรายงานการตรวจสอบ **ก้าวเป็นผู้นำเปลี่ยนจากยุคที่เต็มไปด้วยสารพิษ (post-toxic world) สู่นาคตปลอดสารพิษ (toxic-free future) โดยมีการยุติการผลิตปล่อยสารเคมีอันตรายตลอดห่วงโซ่การผลิต และใช้เป็นส่วนประกอบในผลิตภัณฑ์**

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นโยบายของบริษัทเจ้าของยี่ห้อสินค้าและผู้ผลิตที่ต้องเปลี่ยนการใช้สารเคมีอันตรายไปสู่การใช้สารเคมีที่ปลอดภัยกว่าตลอดห่วงโซ่การผลิต รวมทั้งแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนและมีระยะเวลา กำหนดที่ปฏิบัติได้จริง

นโยบายดังกล่าวในการยุติการใช้และปลดปล่อยสารเคมีอันตรายตลอดห่วงโซ่การผลิตจะต้องอยู่บนพื้นฐานหลักการ “ป้องกันไว้ก่อน” ในการบริหารจัดการสารเคมีตลอดทางของวัฏจักรของผลิตภัณฑ์เหล่านี้ และต้องสามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เป็นอยู่อย่างรวดเร็ว ให้มีความสำคัญตามระดับความรุนแรงของสารเคมีและจัดการตามความสำคัญในทันที **ความโปร่งใส**เป็นอีกปัจจัยพื้นฐานที่จะนำไปสู่การยุติการใช้และปลดปล่อยสารเคมีอันตราย การรู้จักสารเคมีและมีข้อมูลการใช้และการปล่อยที่เปิดเผยมูลสารอันตราย และกำหนดรายชื่อสารเคมีอันตรายที่สำคัญเพื่อมุ่งสู่การยุติการใช้อย่างเร่งด่วนจะเป็นจุดเริ่มต้นของการผลักดันไปสู่ความสำเร็จและอนาคตที่ปลอดสารพิษได้ **บริษัทสินค้ายี่ห้อต่างๆ** ที่ได้กล่าวมาจำเป็นต้องก้าวขึ้นมาเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงสู่อนาคตปลอดสารพิษ ปัญหาที่เกิดจากการใช้และปลดปล่อยสารเคมีอันตรายในอุตสาหกรรมสิ่งทอและฟอกย้อมจะไม่สามารถได้รับการแก้ไขหากมุ่งเพียงแก้ปัญหามาจากหนึ่งและสองโรงงานเหล่านี้ หนทางแก้ไขหรือทางออกคือการที่บริษัทเจ้าของยี่ห้อสินค้าจะต้องร่วมมือกับโรงงานผลิตเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบการผลิตสินค้าและการทำธุรกิจ ซึ่งการปฏิบัติดังกล่าวจะต้องมีวิสัยทัศน์ มีค่านิยมสัญญาและความปรารถนาที่จะพัฒนาการจัดการสารเคมีอันตราย โดยทุกบริษัทสินค้ายี่ห้อต่างๆ ต้องมีความรับผิดชอบต่อผู้ต้องรู้สารเคมีอันตรายเหล่านี้ถูกใช้และปลดปล่อยที่หนออย่างไร และมุ่งมั่นในการกำจัดให้หมดไป

ซึ่งจะต้องเป็นการปฏิบัติให้เห็นจริง ไม่เพียงแค่ว่าพูด ซึ่งการเปลี่ยนมาเป็นอุตสาหกรรมสะอาดปราศจากสารพิษไม่เพียงแค่นี้เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ แต่ยังเป็นที่ต้องการ และสามารถเป็นตัวกลางให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสู่สิ่งที่ดีกว่าอีกด้วย

บทบาทของรัฐบาล

กรีนพีซเรียกร้องให้รัฐบาลมีนโยบายและเป้าหมายที่จะมุ่งสู่ “การปล่อยมลพิษเป็นศูนย์” ภายใต้กรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยมีการตั้งเป้าหมายอย่างชัดเจน ซึ่งต้องอยู่บนหลักป้องกันของการจัดการสารเคมี ข้อตกลงดังกล่าวจะต้องอยู่ในนโยบายที่จะนำไปสู่การปฏิบัติในระยะสั้นถึงระยะกลาง จะต้องมีการทำบัญชีรายชื่อสารเคมีอันตรายที่สำคัญและสามารถเปลี่ยนแปลงได้ในทันที และเปิดเผยให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการปล่อยสารเคมีอันตรายเหล่านี้ได้ ดังเช่นทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ (Pollutant Release Transfer Register; PRTR) การกระทำเช่นนี้จะต้องถูกดำเนินการเพื่อเป็นการป้องกันความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม และความเสียหายของผลกระทบต่อสุขภาพจากการใช้หรือการปล่อยสารเคมีที่ตกค้างในสิ่งแวดล้อมและเป็นอันตราย และเพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดค่าใช้จ่ายที่ต้องจัดการเพื่อทำความสะอาดสารเหล่านี้ในอนาคต

รัฐบาลมีทางเลือก รัฐบาลสามารถเลือกที่จะให้ประชาชนและสิ่งแวดล้อมในประเทศต้องสัมผัสกับสารพิษอันตราย มลภาวะ และทิ้งให้ลูกหลานในภายภาคหน้าต้องรับภาระกับค่าใช้จ่ายอย่างมหาศาลกับการจัดการกากตะกอนที่ปนเปื้อนหรือเพียงแค่อำนาจให้ค่าน้ำว่าจะสร้างประเทศใหม่ที่ไร้ซึ่งสารพิษ โดยลงมือปฏิบัติให้การสนับสนุนนวัตกรรมที่ยั่งยืน และมีการกำหนดให้ลดการใช้และการปล่อยสารอันตรายอย่างต่อเนื่องจนบรรลุ “การปล่อยมลพิษเป็นศูนย์”

บทบาทของพลโลก

ในฐานะที่เป็นหนึ่งในพลเมืองของโลก ไม่มีวันใดที่พลังที่จะยืนหยัดต่อสู้เพื่อสิ่งที่เราเชื่อจะสามารถส่งผลกระทบต่อบริษัทสินค้ายี่ห้อต่างๆ และรัฐบาลให้เลือกทำในสิ่งที่ถูกต้อง เพื่ออนาคตของเราและเพื่อลูกหลานของเรามากไปกว่าวันนี้ได้อีกแล้ว

โปรดร่วมมือและสนับสนุนเราโดยการเรียกร้องให้บริษัทสินค้ายี่ห้อเหล่านี้เป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงโลกสู่ยุคปลอดสารพิษ เพื่อแหล่งน้ำอุปโภคบริโภคของเราทุกคนจะได้ไม่ปนเปื้อนสารเคมีอันตรายจากโรงงานอุตสาหกรรม ตกค้างอยู่ในสิ่งแวดล้อม และระบบการทำงานของฮอร์โมนในร่างกายเรา ร่วมกันเรียกร้องให้บริษัทต่างๆ เริ่มการกระทำดังกล่าวเพื่อล้างสารพิษจากแม่น้ำ จากโลกใบนี้ และในที่สุดจากอนาคตของเรา **เดี๋ยวนี้** โลกปลอดหลังการปนเปื้อนจากสารพิษจะไม่เพียงเป็นแค่ความปรารถนามฤๆ แล้งๆ อีกต่อไป มันสามารถเป็นจริงได้ เพียงแค่เราพร้อมกันสร้างสรรค์ขึ้นมา

ได้เวลาลงมือทำแล้ว

www.greenpeace.org/detox

References

1 Measured as chemical oxygen demand. The "Chemical Oxygen Demand (COD) test is commonly used to indirectly measure the quantity of organic compounds in wastewater or surface water (e.g. lakes and rivers), making COD a useful measure of water quality.

2 For all information: <http://www.greenpeace.org/international/en/publications/reports/Swimming-in-Chemicals/>

3 Yarns and Fibers Exchange (2011). China's textiles exports growth regains momentum in 2010. 8 March 2011. http://www.yarnsandfibers.com/news/index_fullstory.php3?id=24553

4 Converse does not have its own CSR policy but adheres to Nike's policy.

5 Dow Jones Sustainability Index (2010). Sector overview: TEX clothing, accessories and footwear. http://www.sustainability-index.com/djsi_protected/Review2010/SectorOverviews_10/DJSI_TEX_11_1.pdf

6 Puma (2009) "PUMASafe: Handbook of Environmental Standards 2009" <http://safe.puma.com/us/en/category/pumasafe/>

7 http://www.adidas-group.com/en/sustainability/Environment/green_company/default.aspx

8 <http://www.nikebiz.com/crreport/content/pdf/documents/en-US/full-report.pdf>

9 http://www.hm.com/filearea/corporate/fileobjects/pdf/en/CSR_REPORT2010_PDF_1302846254219.pdf

10 http://www.pvh.com/pdf/environmental_policy.pdf

GREENPEACE

Greenpeace International

Ottho Heldringstraat 5
1066 AZ Amsterdam
The Netherlands

Greenpeace is an independent global campaigning organisation that acts to change attitudes and behaviour, to protect and conserve the environment and to promote peace.

greenpeace.org